

Α. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ - ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η γρίπη είναι μια μεταδοτική νόσος του αναπνευστικού προκαλούμενη από τον ιό της γρίπης. Μπορεί να προκαλέσει ήπια ως σοβαρή νόσο και κάποιες φορές να οδηγήσει ακόμα και στο θάνατο. Οι ηλικιωμένοι, τα μικρά παιδιά και άτομα που πάσχουν από ορισμένα χρόνια νοσήματα κινδυνεύουν περισσότερο από σοβαρές επιπλοκές της γρίπης.

Η διαχρονική παρακολούθηση του νοσήματος στην Ελλάδα δείχνει ότι η δραστηριότητα της εποχικής γρίπης συνήθως αρχίζει να αυξάνεται κατά τον Ιανουάριο, ενώ κορυφώνεται κατά τους μήνες Φεβρουάριο - Μάρτιο. Συγκεκριμένα κατά την περίοδο γρίπης 2017-2018 η δραστηριότητα της γρίπης παρουσίασε σταδιακή αύξηση από την εβδομάδα 52/2017 (25 Δεκεμβρίου 2017-31 Δεκεμβρίου 2017) και κορυφώθηκε την εβδομάδα 8/2018. Σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, το επιδημικό κύμα εισέβαλε πιο ήπια και μετά την κορύφωση την 8η εβδομάδα του 2018 άρχισε να μειώνεται βαθμιαία μέχρι το τέλος της περιόδου επιτήρησης.

Ο χρόνος έναρξης του επιδημικού κύματος της εποχικής γρίπης δε μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια, συχνά όμως με την έναρξη του παρατηρείται αποδιοργάνωση της επαγγελματικής και κοινωνικής ζωής, υπέρμετρη αύξηση της κατανάλωσης φαρμάκων και όχι σπάνια αύξηση της θνησιμότητας.

Σημαντικά μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης της γρίπης είναι η συστηματική εφαρμογή μέτρων ατομικής υγιεινής (π.χ. συχνό πλύσιμο χεριών), η απομόνωση των πασχόντων και η αποφυγή συγχρωτισμού σε κλειστούς χώρους.

Ο αποτελεσματικότερος τρόπος πρόληψης είναι ο εμβολιασμός με το αντιγριπικό εμβόλιο, το οποίο, όταν χορηγηθεί σωστά και έγκαιρα, προφυλάσσει από τη μετάδοση του ιού της γρίπης, συμβάλλοντας στην προστασία από τις σοβαρές επιπλοκές της γρίπης καθώς και στη μείωση απουσιών από την εργασία, το σχολείο και κάθε άλλη κοινωνική εκδήλωση.

Όπως κάθε χρόνο και επειδή ο ιός της γρίπης μεταλλάσσεται σε διαφορετικούς υπο-ορότυπους, έτσι και για την περίοδο 2018-2019 η σύνθεση του αντιγριπικού εμβολίου περιέχει τα εγκεκριμένα στελέχη του ιού, σύμφωνα με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ).

Για τη φετινή περίοδο μπορεί να συνταγογραφείται οποιοδήποτε αντιγριπικό εμβόλιο του οποίου η σύνθεση περιέχει τα εγκεκριμένα στελέχη (που διαθέτουν άδεια κυκλοφορίας) από τον Ελληνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ), σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών.

Επισημαίνεται ότι μέσω των συστημάτων φαρμακοεπαγρύπνισης που λειτουργούν διεθνώς, δεν έχουν καταγραφεί σοβαρές συστηματικές παρενέργειες του αντιγριπικού εμβολίου.

Β. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ

Σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών της χώρας μας, ο αντιγριπικός εμβολιασμός πρέπει να εφαρμόζεται συστηματικά σε άτομα που ανήκουν στις παρακάτω ομάδες αυξημένου κινδύνου:

1. Εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας (ιατρονοσηλευτικό προσωπικό και λοιποί εργαζόμενοι).
2. Άτομα ηλικίας 60 ετών και άνω
3. Παιδιά > 6 μηνών και ενήλικες που παρουσιάζουν έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω επιβαρυντικούς παράγοντες ή χρόνια νοσήματα:
 - Άσθμα ή άλλες χρόνιες πνευμονοπάθειες
 - Καρδιακή νόσο με σοβαρές αιμοδυναμικές διαταραχές
 - Ανοσοκαταστολή (κληρονομική ή επίκτητη εξαιτίας νοσήματος ή θεραπείας).
 - Μεταμόσχευση οργάνων
 - Δρεπανοκυτταρική νόσο (και άλλες αιμοσφαιρινοπάθειες)
 - Σακχαρώδη διαβήτη ή άλλο χρόνιο μεταβολικό νόσημα
 - Χρόνια νεφροπάθεια
 - Νευρολογικά ή Νευρομυϊκά νοσήματα
4. Έγκυες γυναίκες ανεξαρτήτου ηλικίας κύησης.
5. Λεχωίδες
6. Θηλάζουσες
7. Άτομα με Δείκτη Μάζας Σώματος (BMI) μεγαλύτερο των 40 kg/m²
8. Παιδιά που παίρνουν ασπιρίνη μακροχρόνια (π.χ. για νόσο Kawasaki, ρευματοειδή αρθρίτιδα και άλλα) για τον πιθανό κίνδυνο εμφάνισης συνδρόμου Reye μετά από γρίπη.
9. Άτομα που βρίσκονται σε στενή επαφή με παιδιά μικρότερα των 6 μηνών ή φροντίζουν άτομα με υποκείμενο νόσημα, τα οποία διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο επιπλοκών από τη γρίπη.
10. Οι κλειστοί πληθυσμοί (προσωπικό και εσωτερικοί σπουδαστές σχολείων, στρατιωτικών και αστυνομικών σχολών, ειδικών σχολείων ή σχολών, νεσύλλεκτων στις ένοπλες δυνάμεις, τρόφιμοι και προσωπικό ιδρυμάτων κ.ά.). Στρατεύσιμοι στα κέντρα κατάταξης και ειδικά όσοι κατατάσσονται κατά τους χειμερινούς μήνες (Οκτώβριο -Μάρτιο).
11. Επαγγελματίες όπως κτηνίατροι πτηνοτρόφοι, χοιροτρόφοι, σφαγείς και γενικά άτομα που έρχονται σε συστηματική επαφή με πουλερικά

Γ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΜΒΟΛΙΟΥ

Το αντιγριπικό εμβόλιο πρέπει να χορηγείται έγκαιρα και πριν την έναρξη της συνήθους περιόδου εμφάνισης της έξαρσης των κρουσμάτων γρίπης, δεδομένου ότι απαιτούνται περίπου 2 εβδομάδες για την επίτευξη ανοσολογικής απάντησης.

Ο αντιγριπικός εμβολιασμός γενικά περιλαμβάνει 1 μόνο δόση του εμβολίου ετησίως.

- Βρέφη και παιδιά ηλικίας < 9 ετών, τα οποία εμβολιάζονται για πρώτη φορά, ή εκείνα < 9 ετών που στο παρελθόν είχαν λάβει μόνο 1 δόση εμβολίου γρίπης, χρειάζονται 2 δόσεις αντιγριπικού εμβολίου με μεσοδιάστημα τουλάχιστον 28 ημερών
- Σε βρέφη ηλικίας >=6 μηνών, χορηγούνται 0,5 ml (ολόκληρη η δόση), σύμφωνα με τις νέες οδηγίες από το FDA και την EMA.

Δ. ΙΑΤΡΟΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ

Οι εργαζόμενοι στις υπηρεσίες υγείας βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο να προσβληθούν από λοιμώξεις κατά την εργασία και να τις μεταδώσουν στους συναδέλφους, τους ασθενείς και τις οικογένειές τους. Η ανοσοποίηση έναντι της γρίπης του προσωπικού των φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας προστατεύει όχι μόνο τους εμβολιασμένους αλλά λειτουργεί και ως φραγμός κατά της μετάδοσης της γρίπης και μάλιστα σε άτομα με αντένδειξη εμβολιασμού (π.χ. βρέφη κάτω των 6 μηνών, αλλεργικά άτομα κ.α.) ή με χαμηλή ανοσολογική απόκριση και συμβάλλει στην απρόσκοπτη διατήρηση της παροχής υγειονομικής περίθαλψης κατά τη διάρκεια της κορύφωσης της εποχικής γρίπης. Ιδιαίτερα το προσωπικό των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας συμπεριλαμβανομένων και των Μονάδων Νεογνών, των Μονάδων Αυξημένης Φροντίδας, των Μονάδων Ειδικών Λοιμώξεων, των ειδικών Μονάδων Ανοσοκατεσταλμένων και των Τμημάτων Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) οφείλει να είναι στο σύνολό του εμβολιασμένο

Επιπρόσθετα, με στόχο την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης των επαγγελματιών υγείας, συστήνεται στο ΚΕΕΛΠΝΟ, υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Υγείας, Συντονιστική Επιτροπή, η οποία σε συνεργασία με τις Επιτροπές Νοσοκομειακών Λοιμώξεων, τον Νοσηλευτή Επιτήρησης Λοιμώξεων και τη Διοίκηση των Νοσοκομείων θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διευκολυνθεί και να ολοκληρωθεί απρόσκοπτα ο εμβολιασμός των εργαζομένων και για τη χρονική περίοδο 2018-2019.

Ε. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- Ο ΕΟΦ να μεριμνήσει για την επάρκεια του εμβολίου στην ελληνική αγορά καθ' όλη την περίοδο μετάδοσης του ιού της γρίπης.
- Οι Διοικητές των ΥΠΕ, οι Γενικοί Διευθυντές Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών, οι Διευθυντές Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών Ενοτήτων, καθώς και οι Δήμαρχοι των Καλλικρατικών Δήμων της χώρας καλούνται να συμμετέχουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και σε συνεργασία με το ΚΕΕΛΠΝΟ στην οργάνωση από κοινού δράσεων ενημέρωσης του κοινού και ειδικών πληθυσμών (π.χ. σχολεία

κ.λ.π.) τόσο για τη γρίπη όσο και για τη σπουδαιότητα του αντιγριπικού εμβολιασμού μέσω της διανομής έντυπου υλικού, ομιλιών, κοινωνικών μηνυμάτων στα Μ.Μ.Ε. κ.λ.π.

- Επισημαίνεται ότι η έγκαιρη αποστολή κλινικών δειγμάτων (ρινικού ή/και φαρυγγικού επιχρίσματος ή φαρυγγικού εκπλύματος) των ύποπτων κρουσμάτων γρίπης στα Κέντρα Αναφοράς Γρίπης (σε επαρκή αριθμό και κατάλληλη συντήρηση), ώστε να διερευνώνται εργαστηριακά και να ταυτοποιούνται τα κυκλοφορούντα στελέχη γρίπης, θα γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες του ΚΕΕΛΠΝΟ.

Υπενθυμίζεται ότι η Ελλάδα, όπως και άλλα Ευρωπαϊκά Κράτη, μέσω του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) έχει συγκροτήσει δίκτυα επιτήρησης, μέσω των οποίων παρακολουθείται η δραστηριότητα της γρίπης καθώς και τα κυκλοφορούντα στελέχη του ιού με την εργαστηριακή επιτήρηση, μέσω των Κέντρων Αναφοράς Γρίπης. Αυτά είναι τα εξής:

- Για τη Βόρεια Ελλάδα, το Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Για τη Νότια Ελλάδα, το Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ.

Η δήλωση κάθε εργαστηριακά επιβεβαιωμένου κρούσματος γρίπης γίνεται στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

- Τα άτομα τα οποία ανήκουν στις ομάδες αυξημένου κινδύνου συνιστάται να προσέρχονται έγκαιρα στις μονάδες υγείας με την έναρξη συμπτωμάτων για ιατρική διάγνωση και θεραπεία.

Η Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Υγείας παρακαλείται να αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Υπουργείου, την παρούσα εγκύκλιο.

Το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Υπουργείου Υγείας παρακαλείται όπως εκδώσει Δελτίο Τύπου προκειμένου να ενημερώσει σχετικά όλα τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα.

Τέλος, το ΚΕΕΛΠΝΟ θα αποστείλει την ετήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης για την περίοδο 2018-2019 στη Δ/νση Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας και θα ενημερώνει εβδομαδιαία για την πρόοδο της εμβολιαστικής κάλυψης.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΚΟΖΟΣ

